

va excel·lir com a narrador d'històries humanes i d'esdeveniments amb perspectiva històrica.

Avui, Cerdà ja és una mica de tot: periodista, editor, escriptor... Encara que ell s'afanya a esborrar tots els altres qualificatius i demana quedar-se només amb el primer. "És que jo sempre vaig voler ser periodista. El periodisme ha mogut tota la meua vida", es justifica. "És obvi que no soc ni una cosa ni l'altra, però mai no canviaria la concepció del millor escriptor de tots els temps per la de millor periodista de tots els temps."

A l'edat de 13 anys, mentre la seua generació escoltava l'últim disc de Mecano, jugava a la Nintendo o es delectava amb els *dribblings* de Zidane, ell va descobrir el cas Watergate. I, a partir d'aleshores, res no tornaria a ser igual. "Vaig llegir moltíssim sobre aquell episodi, vaig adquirir exemplars originals del *Washington Post* de 1974, vaig veure cent vegades *Tots els homes del president*... M'apassionava com el periodisme lliure no sols canviava governs, sinó també realitats."

Els seus llibres són una prolongació del periodisme que ha conreat. En ells Cerdà ens parla dels oblidats. En primer lloc, amb *Los últimos* (Pepitas de Calabaza, 2016), un viatge a l'anomenada Lapònia del sud, per on desfilaven alguns dels pocs habitants que perviuen a l'interior del rombe format per les ciutats de Burgos, Segòvia, Saragossa i Castelló, un conjunt de 1.355 pobles amb una densitat de població tan lleugera com l'hidrogen líquid: menys de vuit habitants per quilòmetre quadrat. En l'últim, *14 de abril* (Libros del Asteroide, 2022), recrea, amb profusió de detalls, la proclamació de la Segona República espanyola des de la mirada d'aquells que no apareixien a les primeres planes dels diaris.

Ara, l'editorial Ara Llibres acaba de treure a la llum *El peó*, la traducció en català del magnífic llibre que va publicar l'any 2020 amb un èxit notable. Una novel·la que ha eixit a la venda en portuguès al Brasil, que disposa de la seua versió en francès —de fet, a França, ha quedat finalista en la disciplina de millor llibre estranger— i que a començaments del 2024 estarà disponible en anglès als Estats Units.

L'autor ens submergeix en la vida d'Artur Pomar, el xiquet prodigi mallorquí que amb 11 anys ja competia en el campionat d'Espanya d'escacs i que amb 12 era capaç d'empatar, movent les fitxes negres, amb el campió del món dels escacs. A l'edat de 15 anys fou rebut amb tots els honors per Franco, el rei d'un tauler en què ell estava condemnat a ser un pària més.

Cerdà aprofita la vida d'aquest xiquet prodigi, que es guanyà la vida com a funcionari de Correus a l'oficina de Ciempozuelos (Madrid), per a projectar-hi la tensió de la Guerra Freda i la conflictivitat social que batejava a la dictadura espanyola,

causant d'una pobresa no estrictament econòmica.

L'interès per la vida de Pomar va sorgir-li en un viatge de plaer a bord de l'AVE. Mentre es desplaçava de l'horta cap al secà, a 300 quilòmetres per hora, Cerdà va quedar impactat amb *El cartero genial*, una de les moltes peces delicioses d'*Informe Robinson* allotjades a la plataforma Movistar Plus. Aquell documental de 20 minuts ha esperonat, doncs, una novel·la genial. Un llibre de no-ficció que aclapara per la seua precisió de rellotger. Una acta notarial alçada per un amant del periodisme més sibarita.

Com a bon defensor dels cerimonials, Cerdà proposa mantenir l'entrevista a la cafeteria del Rialto, a la plaça de l'Ajuntament de València. Assegut a taula, mentre remena un caputxino, recorda que fou ací, als peus d'un del *judici final* de Joan Fuster —"El gran artista és, tota la vida, un aplicat aprenent de si mateix" — que presideix la sala, on va enllestir el seu únic article —ja fa molt, en 2005— publicat a EL TEMPS.

—Aquest llibre, podria escriure'l un periodista?

—No ho crec. Establir una frontera entre el periodisme i la literatura en funció de l'estil que té el llibre, de si està millor escrit o pitjor, és una qüestió que ja hauria d'estar superada. Abans de l'arribada del *nou periodisme* de Tom Wolfe ja existien [Manuel] Chaves Nogales, Ramón J. Sender, i ja havia aparegut l'escola de *The New Yorker*, amb Joseph Mitchell, [Abboth Joseph] Liebling... El Nobel de Literatura [de 2015] concedit a [Svetlana] Aleksiévitx demostra que un periodisme excel·lent és tan excels com la literatura. No és un gènere menor, d'un escalafó inferior. Podria haver escrit aquest llibre un historiador? Sí. Podria haver-lo escrit un novel·lista que no siga periodista ni un apassionat per la història? Possiblement, també. El repte consistia a contar les vides d'unes persones a les quals no havia conegut en unes situacions en què jo no havia estat. No és igual redactar una crònica d'allò que has vist amb els teus ulls que reconstruir uns fets a partir de diverses fonts o recopilant documentació.

—Però el periodisme impregna tot el llibre.

—Sí. Tenia la vocació d'escriure, de la manera més vívida possible, una realitat que ni el lector ni l'autor no havien viscut. Què pot importar el color d'un vestit? Què pot importar la temperatura que feia un dia determinat a la presó de Minnesota? Què pot importar quants telegrams havia escrit una persona aquell dia? A mi m'agrada tot això. M'agrada Mitchell, la seua biografia és espectacular, m'agrada Éric Vuillard, m'agrada el que fa [Antonio] Scuratti als llibres sobre Mussolini... Abordar la història amb una vocació d'estil, amb una →